

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

Mål nr

meddelad i Stockholm den 11 mars 2005

B 3512-03

KLAGANDE

Riksåklagaren, Box 5553, 114 85 STOCKHOLM

MOTPART

PM

Offentlig försvarare och ombud: advokaten ML

SAKEN

Förverkande

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten över Skåne och Blekinge, avd. 2, dom den 26 augusti 2003 i mål

B 1829-03

DOMSLUT

Med ändring av hovrättens dom förordnar Högsta domstolen att PM

skall som förverkat värde av personbilen B 04816 (litauisk registrering) till staten utge tolv tusen (12.000) kr.

Högsta domstolen häver beslaget avseende personbilen.

För försvaret av PM i Högsta domstolen tillerkänns ML ersättning av allmänna medel med fyratusentrehundrasjuttiofem (4.375) kr, avseende arbete. Denna kostnad skall stanna på staten. Av beloppet avser 875 kr mervärdesskatt.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Riksåklagaren har yrkat att värdet av personbilen B 04816 skall förklaras förverkat till ett belopp om 12.000 kr.

PM har bestritt yrkandet.

Högsta domstolen har den 20 oktober 2003 förordnat att personbilen B 04816 skulle tas i beslag.

DOMSKÄL

Genom hovrättens dom har PM fällts till ansvar för grov narkotikasmuggling bestående i att han tillsammans med annan till Sverige i sin bil via Malmö infört 2.882 g metamfetamin.

Enligt 17 § första stycket lagen (2000:1225) om straff för smuggling får egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt lagen förklaras förverkad,

om förverkandet behövs för att förebygga brott enligt lagen eller det annars finns särskilda skäl till det; i stället för egendom får dess värde förklaras förverkat.

I förarbetena till bestämmelsen har det avseende begreppet hjälpmedel uttalats att förverkande kan avse bl.a. transportredskap såsom bilar, att det inte krävs att användningen av hjälpmedlet har varit en förutsättning för att brottet skulle kunna komma till stånd samt att föremålet inte behöver vara särskilt konstruerat eller annars särskilt lämpat för att användas just för brott (prop. 1999/2000:124 s. 154). Det framgår av utredningen att merparten av narkotikan var undandömd i PMs bil när den infördes till Sverige. En personbil som i och för sig inte är särskilt anpassad för smuggling men som på detta sätt används vid narkotikasmuggling är enligt bestämmelsen att betrakta som hjälpmedel vid brottet.

Värdeförverkande är enligt stadgandet ett i princip jämställt alternativ till sakförverkande men bör komma i fråga endast när egendomen inte längre finns i behåll eller något annat särskilt skäl talar för det (a. prop s. 155). Under tiden mellan hovrättens dom och Högsta domstolens beslagsbeslut har bilen utlämnats från Tullverket på begäran av PMs försvarare. Mot bakgrund av omständigheterna i målet är nyss nämnda förutsättning för värdeförverkande uppfylld.

Förverkande får ske antingen i syfte att förebygga brott eller om det finns särskilda skäl. Eftersom värdeförverkande mera sällan kan motiveras med att det behövs för att förebygga brott är det endast den sist nämnda förverkandegrunden som är av intresse i målet.

Beträffande vad som menas med särskilda skäl har det i förarbetena uttalats att denna förverkandegrund närmast tar sikte på förverkandeinstitutets allmänpreventiva betydelse, att rekvisitet bör bli tillämpligt främst när det gäller sådan

egendom som inte i sig utgör något typiskt hjälpmedel utan som normalt används i helt legala sammanhang samt att det kan tillämpas vid grova brott, särskilt om det gäller organiserad införselbrottslighet eller annars omfattande brottslighet av allvarigare slag (a. prop. s. 155).

Med beaktande av att det i målet är fråga om grov brottslighet samt att förverkandeinstitutet enligt smugglingslagstiftningen är avsett att tillgodose allmänpreventiva hänsyn föreligger särskilda skäl för förverkande.

Riksåklagaren har åberopat ett värdeintyg och därigenom visat att bilen är värd 12.000 kr. Förverkande av detta värde är inte uppenbart oskäligt (jfr 36 kap. 16 § brottsbalken). Någon annan anledning att underlåta förverkandeförklaring föreligger inte heller.

Beslaget av bilen bör hävas.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit: justitieråden Thorsson, Regner, Lundius, Lindeblad och Widebeck (referent)
Föredragande revisionssekreterare: Hullmann